

ONAYLI TASARIM KURULUŞLARI TALİMATI (SHT 21.T)

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Hukuki Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Talimatın amacı, sivil hava taşımacılığında kullanılan her türlü hava araçlarının ve/veya komponentlerinin tasarımını gerçekleştirecek kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilere ait işletmelerin tasarım kuruluşu olarak yetkilendirilmesi için sahip olması gereken nitelikleri ve faaliyetlerine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Talimat, sivil hava taşımacılığı yapmak üzere yetkilendirilen hava taşıma işletmelerinin filosunda bulunan/bulunacak her türlü sivil hava aracı ve/veya komponentlerinin tasarımını yapmak üzere yetkilendirilmiş kuruluşları, bu kuruluşlarda görev yapan yönetici ve ilgili personeli kapsar.

Hukuki Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Talimat, 14/10/1983 tarihli ve 2920 Sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu ile 10/11/2005 tarihli ve 5431 sayılı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un 8 inci maddesine dayanılarak;

(2) EASA tarafından yayınlanan IR Part-21'e paralel olarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Talimatta yer alan;

- a) EASA: Avrupa Havacılık Emniyeti Ajansı'nı,
- b) Genel Müdür: Sivil Havacılık Genel Müdürü'nü,
- c) Genel Müdürlük: Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'nü,
- ç) Komponent: Herhangi bir hava aracı motoru, pervanesi, parça veya cihazı,

d) Kuruluş: Bu Talimata uygun olarak tasarım yapmak üzere yetkilendirilmiş kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilere ait işletmeleri,

e) Tasarım Kuruluşu El Kitabı (TKEK): Onay kapsamını oluşturan ve kuruluşun faaliyet alanını belirleyen esasları içeren ve kuruluşun bu Talimata nasıl uyacağını gösteren dokümanları,
ifade eder.

(2) Bu Talimatta yer almayan tanımlar için, 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu ile ülkemizin üyesi bulunduğu Uluslararası Sivil Havacılık Kuruluşları ve EASA tarafından yayımlanan dokümanlarda belirtilen tanımlar esas alınır.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Esaslar

Yetki Belgesi Zorunluluğu

MADDE 5 – (1) Bu Talimat kapsamında Genel Müdürlük tarafından düzenlenen geçerli yetki belgesi olmayan kuruluş, sivil hava taşımacılığında kullanılan hava aracı ve/veya komponentlerinin tasarımını yapamaz ve ilgili belge ve/veya sertifika düzenleyemez.

(2) EASA tarafından IR Part-21 kapsamında Tasarım yapmak üzere yetkilendirilmiş Kuruluş; yetkisi geçerliliğini koruduğu süre boyunca bu Talimat kapsamında yetkili kabul edilir.

İlk Başvuru

MADDE 6 – (1) Bu Talimat kapsamında ilk defa yetkilendirilmek için başvuran kuruluşlardan aşağıda belirtilen bilgi ve belgeler istenir:

- a) Ek-1’de bir örneği bulunan tasarım kuruluşu yetki belgesi başvuru formu (Form-80),
- b) Kuruluş tarafından hazırlanan ve sorumlu müdür tarafından imzalanan Tasarım Kuruluşu El Kitabı,
- c) Bu Talimatın 13 üncü maddesinde belirtilen sorumlu yönetici personelin isimleri, özgeçmişleri, lisans ve sertifika suretleri ile başvuru tarihinden en fazla 3 ay önce alınmış adli sicil kayıtları ve sorumlu yönetici personel adına düzenlenerek sorumlu müdür ve yönetici personelin kendisi tarafından imzalanmış Ek-4’te bir örneği bulunan Form 4’leri,
- d) Uçuşa elverişlilik ve çevrenin korunması konularında sorumlu yönetici ve diğer sorumlu personelin tecrübe ve yeterliliklerini gösteren bir doküman,
- e) Tüm kalifiye personelin isimleri, özgeçmişleri, lisans ve sertifika suretleri,
- f) Tasarım faaliyetlerinde görev alan tüm personeli içeren eğitim planı.

(2) Mevcut yetki belgesinde değişiklik talep eden kuruluşlardan, aşağıda belirtilen bilgi ve belgeler istenir:

a) Gerçekleştirmek istediği değişiklik için Ek-2’de bir örneği bulunan tasarım kuruluşu yetki belgesi değişiklik başvuru formu (Form-82),

b) TKEK’in ilgili sayfalarının revizyonları,

(3) Mevcut yetki belgesinin temdidini talep eden kuruluş, Ek-1’de belirtilen başvuru formunu Genel Müdürlüğe sunar.

(4) Başvuru sahibinin istenen bilgi ve belgeleri tam ve eksiksiz olarak göndermesi ve gerekli nitelikleri taşıdığına Genel Müdürlük tarafından kanaat getirilmesi halinde başvuru tarihinden itibaren en geç 60 gün içerisinde kuruluşun yönetim ve tasarım tesislerinde Genel Müdürlük tarafından yerinde denetleme yapılır.

Denetleme

MADDE 7 – (1) Genel Müdürlük, kuruluşun faaliyetlerini, yazışmalarını, kayıtlarını ve benzer iş ve işlemlerini bu Talimatta belirtilen esaslara göre haberli veya habersiz olarak denetler.

(2) Ayrıca, uluslararası kuruluşlar tarafından Genel Müdürlüğe yapılan denetimlerde bu uluslararası kuruluşların denetçileri de kuruluşa yapılacak denetimde gözlemci olarak bulunabilir.

(3) Denetleme sonrasında kuruluşun Sorumlu Müdürü ve Genel Müdürlük tarafından uygun görülecek diğer personeli ile kuruluştaki tespit edilen bulgular hakkında bir toplantı yapılır.

(4) Denetleme sonucunda varsa eksiklikler ile bunlara ilişkin görüş ve öneriler tasarım kuruluşuna yazılı olarak en geç 10 iş günü içerisinde bildirilir.

İlk Yetkilendirme ve Yetkinin Uzatılması

MADDE 8 – (1) Yapılan denetlemeler sonucunda kuruluşun bu Talimatta istenen koşulları sağladığının tespit edilmesi halinde, kuruluş adına Ek-3’te bir örneği bulunan Tasarım Kuruluşu Onay Belgesi geçerlilik süresi ilk düzenlemede bir yıl, sonraki temdit işlemlerinde ise azami 24 ay için düzenlenir.

(2) Yetki değerlendirme aşamasında; yönetici personel adına düzenlenmiş Ek-4’de bulunan Form-4’ler ile kuruluşun TKEK’i onaylanır.

(3) Kuruluş, yetki belgesinin geçerliliğinin sağlanması amacıyla, denetlenmesi sonucunda bu Talimatta istenen koşulların sağlandığı tespit edilirse yetki belgesi en fazla iki yılda bir uzatılır.

(4) Yetkisi uzatılacak kuruluşun uzatma işlemleri yapılmadan önce Sorumlu Müdürü ve Genel Müdürlük tarafından uygun görülecek diğer personeli ile 24 ayda bir uygun görülmeyen ve aksak hususlar hakkında bir toplantı yapılır.

(5) Tasarım onay yetkisinde; tasarım işinin tipi, ürünlerin kategorisi, tasarım kuruluşunun tasarım organizasyon onayına sahip olduğu parça ve teçhizatları ve uçuşa

elverişlilik ve gürültü karakteristikleri, yakıt havalandırma ve ürünlerin egzoz emisyon açısından kuruluşun onaylanmış olduğu fonksiyonlar ve görevler tanımlanır.

(6) Yardımcı güç ünitesi için tip sertifikası veya teknik emir yetkilendirilmesini kapsayan tasarım kuruluşu onayı için, onay koşullarına ilave olarak ürün listesi veya yardımcı güç ünitesi belirtilir. Bu koşullar tasarım organizasyonu onayının bir parçası olarak yayımlanır.

Onay Kapsamı Değişikliği

MADDE 9 – (1) Kuruluş, yetki belgesi kapsamında herhangi bir değişiklik talep etmesi halinde yeni bir denetleme yapılır. Yapılan denetleme sonucunda bu Talimatta istenen koşulların sağlanması halinde kuruluşun onay kapsamı değiştirilir.

(2) Kuruluş tarafından üretilen hava aracı ve/veya komponentinin uçuşa elverişlilik, gürültü, yakıt havalandırma karakteristiklerinin ve kalite sisteminin değişmesi durumunda; Genel Müdürlük onayı alınır.

(3) Onay kapsamı değiştirilecek yetki belgesinin aslı; Genel Müdürlüğe iade edilir.

(4) Sahip değişikliği dışında onay belgesi devredilemez.

Yetki Belgesinin Geçerliliği

MADDE 10 – (1) Kuruluşun yetki belgesinin geçerliliği, geçerlilik süresinin dolmadığı, verilen yetki belgesinin iptal edilmediği veya askıya alınmadığı durumlarda ve;

a) Kuruluşun bu Talimatta ve EASA tarafından yayınlanan IR Part-21’de istenen şartları sağlaması,

b) Kuruluşun bu Talimatta belirtilen denetçilere istedikleri her zaman denetim yapmalarına imkân vermesi,

c) Kuruluşun tasarladığı hava aracı ve/veya komponentin tasarımın her safhasında kontrolünü sağlaması,

ç) Genel Müdürlük ücret tarifesinde belirtilen ücretin ödenmesi halinde geçerlidir.

(2) Yetkisi geçersiz hale gelen Kuruluşun yetki belgesinin aslı ve Sorumlu Yönetici personel onay formları ile TKEK onay sayfasının aslı Genel Müdürlüğe iade edilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Tasarım Kuruluşunun Yapısı

Genel

MADDE 11 – (1) Bir Tasarım Kuruluşu Onayı sahibi:

a) Tasarım güvence sistemine uygun olarak TKEK yayınlamaktan ve güncelliğini sağlamaktan,

b) TKEK'in kuruluş içerisinde temel bir çalışma belgesi olarak kullanılmasını sağlamaktan,

c) Tasarlanan ürünlerin veya değişikliklerin veya tamirlerin uygulanabilir olarak tasarım gereksinimlerine uygun olduğunu ve herhangi bir tehlikeli özelliği barındırmadığını belirlemekten,

ç) Bu Talimatın 17nci maddesi imtiyazı altında onaylanan küçük değişiklik veya tamirlerin haricinde, Genel Müdürlüğe (c) bendi ile uyumlu olacak şekilde ilgili belgeleri ve bilgileri sağlamaktan,

d) Uçuşa elverişlilik direktiflerinin yayımlanması kapsamında gereken ilgili belgeleri ve bilgileri Genel Müdürlüğe sağlamaktan, sorumludur.

Tesisler

MADDE 12 – (1) Tesisler ile ilgili aşağıdaki şartlar aranır:

a) Tesislerin her türlü planlı çalışmaya olanak verecek, özellikle hava koşullarına ve toza karşı koruma sağlayacak biçimde olması, atölyeler ile tasarım bölümlerinin çevresel koşullar ve yapılan işlerden dolayı kirlenmelerini önlemek amacıyla uygun şekilde ayrılması.

b) Tüm tesislerde yangına karşı gerekli önlemlerin alınması.

c) Tasarımı yapılacak hava aracının / hava aracı komponentinin kapsamına göre yeterli büyüklükte bir kapalı alanı olması.

ç) Tasarım ve kalite yönetimleri, planlama ve teknik kayıtlar için uygun bir ofis yerleşiminin sağlanması.

d) Çalışma ortamının, havalandırma, topraklama, aydınlatma, sıcaklık, nem ve gürültü yönlerinden yapılan işe uygun ve personelin verimli çalışmasını sağlayacak şekilde olması.

e) Sıcaklığın personelin gerekli işlemleri rahat bir şekilde tamamlamasına imkân verecek seviyede tutulması.

Organizasyon

MADDE 13 – (1) Kuruluş, bu Talimatta belirtilen tasarım gerekliliklerini karşılayabilmek amacıyla kendisinden istenebilecek bilgi ve belgeleri, en geç 24 saat içerisinde Genel Müdürlüğe sunabilecek imkânlarla sahip bir organizasyon yapısı oluşturmakla yükümlüdür.

(2) Bu organizasyon yapısı için aşağıdaki şartlar aranır:

a) Kuruluş; tüm tasarımı bu Talimat gerekliliklerine uygun gerçekleştirmesini sağlamak üzere bir sorumlu yönetici, sorumlu yöneticiye bağlı bir kalite sistemi yöneticisi ile her bir tasarım bölümünden sorumlu birer yönetici görevlendirmelidir.

b) Her seviyedeki personele, kendilerine tahsis edilen sorumlulukları yerine getirebilmeleri için uygun yetki verilmeli ve uçuşa elverişlilik ve çevre koruma konularında tasarım kuruluşunda tam ve verimli bir koordinasyon sağlayacak organizasyon kurulmalıdır.

(3) Genel Müdürlük ikinci fıkrada belirtilen yöneticiler için ilave koşullar talep edebilir. Söz konusu yöneticilerin yeterlilikleri Genel Müdürlük tarafından incelenerek uygun görülmesi halinde onaylanır.

(4) Bu maddede belirtilen yönetici personel ile vekillerinin isimleri ile yetki ve sorumlulukları TKEK'te yer alır. Sorumlu yönetici personelin bulunmadığı durumlarda hizmetin devamı için TKEK'te vekâlet ile ilgili ayrıntılı düzenlemeler yapılır. Bu yöneticiler görev aldıkları konularda sorumlu müdür ile birlikte Genel Müdürlüğe karşı sorumludur.

(5) Tasarım kuruluşu yöneticilerden herhangi birisini değiştirmeyi planlaması halinde görev değişikliğinin gerekçelerini ve varsa dayandığı belgeleri ile yerine atayacağı yöneticinin ismini, özgeçmişini ve ilgili eğitim sertifikalarını, değişiklik yapılması planlanan tarihten en az 10 gün önce Genel Müdürlüğe bildirir. Genel Müdürlük tarafından yapılan incelemeler sonucunda gerekli görülmesi halinde görevden alınacak bu personelin görüşüne başvurulabilir ve/veya konuya ilişkin ilave rapor istenebilir.

Yönetici Personel Nitelikleri

MADDE 14 – (1) Tasarım kuruluşu tarafından görevlendirilen sorumlu yönetici personelin Genel Müdürlük tarafından onaylanabilmesi için aşağıdaki nitelikleri sağlamaları gerekmektedir:

a) Sorumlu Müdürün; Tasarım kuruluşunun tüm faaliyetlerini ve tasarım aktivitelerini Genel Müdürlük tarafından gerekli kılınan standartları ve tanımlanan ilave şartları yerine getirmek üzere finanse edebilecek ve yürütecek, ayrıca tasarım kuruluşunu tek başına temsil edecek yetkiye sahip olması ve müşteri tarafından istenen tüm tasarımların bu Talimat şartlarına göre yapılmasını sağlaması ve bu Talimat ve EASA IR 21 konularında temel bilgiye sahip olması gerekir. Sorumlu Müdür, emniyet ve kalite politikasını kurmaktan ve geliştirmekten sorumludur.

b) Kalite sistemi yöneticisinin; kalite konusunda en az beş yıl tecrübeye, Part-21, İnsan Faktörleri ve Kalite Eğitimlerine sahip olması gerekir. Ayrıca bu personelin asgari beş yıllık tasarım alanında iş tecrübesine sahip olması gerekir.

c) Bölüm sorumlu yöneticisinin havacılık, uçak, uzay, elektrik, elektronik, endüstri, makine veya işletme mühendisi olması, sorumlu olduğu konuda en az beş yıl tecrübeye ve Part-21 ve İnsan Faktörleri sahip olması gerekir. Ayrıca bu personelin asgari beş yıllık tasarım alanında iş tecrübesine sahip olması gerekir.

Personel

MADDE 15 – (1) Kuruluş, tasarım gerçekleştireceği her bir bölüm için yeterli sayıda konusunda uzman kalifiye personel istihdam etmekle yükümlüdür.

(2) Kuruluş, uçuşa elverişlilik ve çevrenin korunması konularında sorumlu yönetici ve diğer sorumlu personelin tecrübe ve yeterliliklerini gösteren bir doküman hazırlar.

(3) Kalifiye personel, tasarım kuruluşu tarafından yetkilendirilir.

(4) Kalifiye personelin bilgisi, deneyimi ve tecrübesi dikkate alınarak ilgili bölümde görevlendirilir.

(5) Kuruluş, her bir kalifiye personelin tüm teknik bilgilerini içeren kayıtları muhafaza etmekle sorumludur.

(6) Bütün teknik bölümlerdeki personel yeterli sayıda ve tecrübede olmalı, verilen sorumlulukları yerine getirebilmek için uygun yetkiye sahip olmalı, bununla beraber yerleştirmeler, bölümler ve ekipmanlar, personelin ürünü uçuşa elverişlilik ve çevre koruma hedeflerine uygun elde edebilmesini temin eder.

(7) Bölümler arasında ve bölüm içinde, uçuşa elverişlilik ve çevre koruma konularında tam ve etkin bir koordinasyon sağlanır.

Tasarım Verileri

MADDE 16 – (1) Kuruluş, tasarımını gerçekleştireceği hava aracı ve/veya komponenti için gerekli tüm uçuşa elverişlilik ve çevre koruma verilerini güncel olarak bulundurmakla sorumludur.

(2) Kuruluş; bu verilerin uygun bölümlerde kullanılmasını sağlar.

(3) Kuruluş, ilgili kalifiye personelin tasarım verilerine erişebilirliğini sağlar.

Tasarımın Sertifikalandırılması

MADDE 17 – (1) Bir tasarım kuruluşu onayı sahibi bu maddede belirtilen ve onay kapsamı içindeki tasarım faaliyetlerini gerçekleştirmek hakkına sahip olacaktır.

(2) Genel Müdürlük, aşağıda belirtilen yetkileri elde etmek amacıyla başvuru sahibi tarafından oluşturulan uyum dökümanlarını ayrıca doğrulanmaya ihtiyaç duymaksızın, kendi onay sınırları içinde ve tasarım güvence sisteminin ilgili prosedürleri çerçevesinde aşağıdaki konularda olduğunu kabul eder:

a) Uçuşa izin için gerekli uçuş koşullarının onayı.

b) Tip sertifikası veya tip tasarımı üzerindeki büyük değişikliklerin onayı.

c) Ek tip sertifikası yayınlanması.

- ç) Teknik Standart Emri yayınlama yetkisi.
- d) Büyük tamir tasarım onayı.
- e) Küçük tamir tasarım onayı.
- f) Tip tasarımı üzerindeki ve 'büyük' veya 'küçük' olarak tanımlanan tamir değişikliklerini sınıflandırmak.
- g) Tip tasarımı üzerindeki küçük değişiklikleri ve küçük tamirleri onaylamak.
- ğ) Hava aracının uçuş el kitabı üzerindeki dokümansal değişiklikleri ve ek ilaveleri onaylamak.
- h) Tip sertifikası veya İlave tip sertifikası belgesine sahip ürünler üzerindeki büyük tamirleri onaylamak.

Tasarım Prosedürleri ve Kalite Sistemi

MADDE 18 – (1) Kuruluş, tasarım prosedürleri ve kalite sistemi ile ilgili olarak aşağıdaki koşulları yerine getirmekle yükümlüdür:

- a) TKEK’de yer alacak bir emniyet ve kalite politikası belirlemek.
- b) Bu Talimatta belirtilen koşulları sağlamak ve hava aracını veya komponentini bu koşullara uygun olarak sertifikalandırmak için insan faktörü ve insan performansını da dikkate alarak çalışma düzenini ve uygulamaları belirleyen prosedürleri oluşturmak.
- c) Ürünlerin, parçaların ve teçhizatların tasarımı veya bunlara yapılan tasarım değişikliklerinin, tip sertifikası bazına ve çevre koruma gereklerine uygun olmasını temin etmek.
- ç) Hava aracı veya komponentlerinin gerekli standartlarda olup olmadığını ve prosedürlerin uçuşa elverişli olan hava aracı veya komponentlerinin sertifikalandırılması için yeterli olup olmadığını gözlemek için bağımsız iç denetimler yapılmasını sağlayan bir sistem kurmak.
- d) Çoklu hatalar riskini asgariye indirecek ve kritik hava aracı sistemlerinde oluşabilecek hataları önleyecek prosedürleri oluşturmak.
- e) Bu maddenin (ç) bendinde belirtilen denetimleri ve bu denetimler sonucunda yapılan düzeltici işlemleri 13üncü maddede belirtilen Sorumlu Yönetici personele ve sorumlu müdüre bildiren bir geri besleme sistemi kurmak.
- f) Tasarım organizasyonu ve bir kalite sistemi kurduğunu ve devamlılığını sağlayabileceğini göstermek.
- g) Kalite sistemi dokümante etmek.
- ğ) Kalite sistemi, kuruluş veya birlikte üretimi yapılan her bir ürünün geçerli tasarım verilerine uygun olduğunu teyit etmek.

h) Kontrol prosedürlerinin kritik noktalar için özel koşullar içerdiğini göstermek.

i) Tasarım organizasyonu için tasarım edilmiş parçaların ve teçhizatların kabul edilebilirliğini gösteren, ortakların veya altyüklenicilerin gerçekleştirdiği görevleri yazılı prosedürler halindeki metotlara göre olacak şekilde işleyen bir sistem oluşturmak.

Tasarım Kuruluşu El Kitabı

MADDE 19 – (1) Tasarım kuruluşunun, Genel Müdürlüğe, TKEK'in ve TKEK'de referans verilen tüm prosedürlerin bu Talimata uygun olduğunu ve her zaman uygun olacağını belirten ve sorumlu müdür tarafından imzalanan bir taahhütname vermesi gerekir. Sorumlu müdürün üretim kuruluşunun genel müdüründen farklı bir kişi olduğu durumlarda, söz konusu taahhütname, genel müdür ve Sorumlu Müdür tarafından müştereken imzalanır.

(2) Kuruluşun hazırlayacağı TKEK'de aşağıdaki unsurların bulunması gerekmektedir:

- a) Birinci fıkrada belirtilen taahhütname,
- b) Tasarım kuruluşunun 18inci maddede belirtilen emniyet ve kalite politikası,
- c) 13üncü maddede belirtilen ve Genel Müdürlükçe uygun görülmüş sorumlu yönetici personelin adları, unvanları ve iletişim bilgileri,
- ç) Yönetici personelin, Genel Müdürlük ile hangi konularda doğrudan irtibat kurabileceklerini içeren görev ve sorumlulukları,
- d) Kuruluşun organizasyon şeması,
- e) İnsan gücü kaynaklarının genel tarifi, kalifiye personel listesi,
- f) Kuruluşun onay sertifikasında belirtilen her bir adreste bulunan tesislerin genel tarifi,
- g) Kuruluşun onay sertifikasında yer alan iş kapsamının ayrıntılı tanımı,
- ğ) 22nci maddede belirtilen değişiklikleri bildirim prosedürü,
- h) TKEK değişiklik prosedürü,
- ı) Bu Talimat tarafından gerekli kılınan prosedürler ve kalite sistemi,
- i) Var ise anlaşmalı olduğu üretim organizasyonları listesi ve anlaşma örnekleri,

(3) TKEK ve TKEK'de yapılacak değişiklikler Genel Müdürlüğün onayı olmadan uygulamaya konulmaz.

(4) TKEK'e yapılacak esas etkilemeyen küçük değişiklikler Genel Müdürlük tarafından uygun görülen bir prosedür ile kuruluş tarafından onaylanabilir. Kuruluşun organizasyonu, tasarım yapılan istasyonlar ve bu istasyonların yetkileri, yönetici personel, yetki kapsamı ve yetki değişikliğine neden olabilecek benzeri değişiklikler küçük değişiklik kapsamında değerlendirilemez. Kuruluş tarafından onaylanan küçük değişikliklerin Genel Müdürlüğe en geç 3 iş günü içerisinde yazılı olarak bildirilmesi gerekir.

Kuruluşun Yetkileri

MADDE 20 – (1) Tasarım kuruluşu, TKEK'e uygun olarak aşağıdaki yetkilere sahiptir:

a) Tasarımını gerçekleştirmeye yetkili olduğu hava araçlarının ve/veya komponentlerin yetki belgesinde ve TKEK'te tanımlanan adreslerde tasarımını gerçekleştirmek,

b) Kuruluşun kalite sistemi altında çalışan bir kuruluşa veya bu Talimat kapsamında yetkilendirilmiş başka bir kuruluşa, sorumluluk kendinde olmak ve Genel Müdürlüğe yazılı olarak bildirilmek koşuluyla iş vermek,

c) TKEK'de yer alan istasyonlarda tasarım yapmak.

Kuruluşun Sınırlamaları

MADDE 21 – (1) Tasarım kuruluşu, ancak gerekli tesis, alet, ekipman, malzeme, tasarım verileri ve kalifiye personelin mevcut olduğu durumlarda yetkili olduğu hava aracı ve/veya komponentinin tasarımını yetkisi kapsamında gerçekleştirebilir.

Kuruluşa İlişkin Değişiklikler

MADDE 22 – (1) Tasarım kuruluşu aşağıdaki hususlarda gerçekleşecek değişiklikleri, Genel Müdürlüğün yetki belgesinin devamı veya değiştirilmesi yönünde karar vermesine imkân tanımak için bu değişiklikler gerçekleşmeden önce Genel Müdürlüğe bildirmekle yükümlüdür:

a) Kuruluşun resmi adı.

b) Kuruluşun adresi.

c) Kuruluşun üretim istasyonlarının adresleri.

ç) Sorumlu müdür.

d) 13üncü maddede belirtilen sorumlu yönetici personelden en az biri.

e) Yetkiyi etkileyebilecek tesis, alet, ekipman, malzeme, tasarım verileri, prosedür, iş kapsamı ve kalifiye personel.

(2) Kuruluşa ilişkin değişikliklerin Genel Müdürlüğe bildirilmeden faaliyetine devam etmesi halinde, kuruluş yetkisiz kabul edilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Cezai Hükümler ve İdari Yaptırımlar

Cezai Hükümler ve İdari Yaptırımlar

MADDE 23 – (1) Bu Talimatta belirtilen kurallara uymayan kuruluşa 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu'nun 143 üncü ve 145 inci maddelerine göre işlem yapılır.

(2) Tasarım Kuruluşuna 2920 sayılı Kanunla belirlenmiş yaptırımlar yanında aşağıdaki idari yaptırımlar uygulanır.

a) Yapılan denetimde bu Talimatta ve EASA IR Part-21'e aykırı olan, emniyet standardını düşüren ve uçuş emniyetini doğrudan ciddi olarak etkileyen ve birinci seviye bulgu olarak değerlendirilebilecek önemli bir yetersizlik veya kusur tespit edilmesi halinde yetkinin tümü veya bir kısmı kuruluşa önceden bildirimde bulunulmaksızın askıya alınır veya iptal edilir.

b) EASA tarafından kuruluşun yetkisinin askıya alınması veya iptali durumunda; bu Talimat kapsamında düzenlenen yetki belgesi de ilave işleme gerek olmadan Genel Müdürlük tarafından askıya alınmış sayılır. Yetki belgesinin iptali konusu Genel Müdürlük tarafından ayrıca değerlendirilir.

c) Yapılan denetimde uçuş emniyetini doğrudan etkilemeyen, ancak bu Talimatta ve EASA IR-21'de belirtilen koşulların tamamının veya bir kısmının kaybedildiğinin tespit edilmesi ve ikinci seviye bulgu olarak değerlendirilmesi halinde kuruluşa en fazla 3 ay süre verilerek eksikliklerin tamamlanması istenir. Verilen süre içerisinde eksiklikleri tamamlamayan kuruluşun bu eksikliklere ilişkin faaliyeti durdurulur. Ancak tespit edilen eksikliklerden bu süre içerisinde giderilmesi mümkün olmayanların ispatı halinde; kuruluşa Genel Müdürlüğün uygun göreceği bir iş planına göre ek olarak en fazla 3 ay süre verilebilir.

d) Yetkinin iptal edilmesi durumunda yetki belgesinin aslı, Sorumlu Yönetici personel onay formları ile TKEK onay sayfasının aslı Genel Müdürlüğe iade edilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Son Hükümler

Talimatta Geçmeyen Hususlar

MADDE 24- (1) Bu Talimatta bulunmayan konulara ilişkin esaslar EASA IR Part-21'de belirtilen uygulamalara paralel olarak Genel Müdürlük tarafından düzenlenir.

Yürürlük

MADDE 25- (1) Bu Talimat, yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 26- (1) Bu Talimat hükümlerini Sivil Havacılık Genel Müdürü yürütür.

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Tasarım Kuruluşu Onayı Başvurusu

(Application for Design Organisation Approval)

Önemli Not : Lütfen Sayfa 4 te Bulunan Talimatları Takip Edin.

IMPORTANT NOTE: (PLEASE FOLLOW THE INSTRUCTIONS AT PAGE 4)
(ALL FIELD TITLES ARE HYPERLINKED TO THE INSTRUCTIONS)

1. Başvuru Sahibi (Applicant)

1.1 Başvuru Sahibi Referansı (Applicant Reference) (if applicable)	
1.2 Kuruluş İsmi (Company Name)	
1.3 Kuruluş Kayıt Numarası (Company Registration Number)	
1.4 Kuruluşun Adresi (Address) (registered business & postal address, if different)	
1.5 Sorumlu Personel (Contact Person)	
1.6 Telefon (Telephone)	
1.7 Faks (Fax)	
1.8 E-posta (E-mail)	
1.9 Konum (Locations)	

1.10 Finansal Sorumlu Personel (Financial Contact) (if applicable)	
1.10.1. Adres (Complete Address)	
1.10.2. Telefon (Telephone)	
1.10.3. Faks (Fax)	
1.10.4. E-posta (E-mail)	

2. Tasarımın Kapsamı

(Scope of Design)

Design in accordance with applicable type-certification basis and environmental protection requirements:

2.1 Ürün Tipi (1) (Product Type)	
2.1.1. Faaliyet (1) (Activity)	
2.1.1.1. Teknik alanlar (1) (Technical fields)	
2.1.1.2. Teknik alanlar (2) (Technical fields)	
2.1.1.3. Teknik alanlar (...) (Technical fields)	
2.1.1.4. Teknik alanlar (n) (Technical fields)	
2.1.2. Faaliyet (2) (Activity)	
2.1.2.1. Teknik alanlar (1) (Technical fields)	
2.1.2.2. Teknik alanlar (2) (Technical fields)	
2.1.2.3. Teknik alanlar (...) (Technical fields)	
2.1.2.4. Teknik alanlar (n) (Technical fields)	
2.2 Ürün tipi (2) (Product Type)	
2.2.1. Faaliyet (1) (Activity)	
2.2.1.1. Teknik alanlar (1) (Technical fields)	

3. Ürünlerin Listesi

(List of products)
(only for DOA applications related to TC and ETSOA for APU)

4. Kısıtlamalar

(Limitations)

5. Diğer Bilgiler

(Other information)

6. 16ncı ve 19uncu maddeler ve EASA IR PART-21 Bölüm 21A.243'de belirtilen bilgiler

(Outline of data required under 21A.243)

(The applicant shall provide the draft handbook, or an outline, including company flow-charts and, as relevant, description and information on design activities and organisation of partners or subcontractors.)

7. Başvuru sahibinin finansal detayları

(Applicant's financial details)

8. Başvuru sahibinin Bildirisi

(Applicant's declaration)

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünün Ücret Tarifesinde belirtilen şartlara bağlı kalmayı kabul ediyorum. Dolayısı ile, Tasarım Kuruluşu Onay Sertifikası ile ilgili herhangi bir gözetim aktivitesinde Genel Müdürlük tarafından belirlenen ücreti ödemeyi kabul ediyorum.

9. İmza

(Signature)

Tarih
(Date)

Sorumlu Yönetici
(Name of Chief Executive
or Authorised
Representative)

İmza
(Signature)

Bu başvurunun, aşağıdakilerle birlikte:

- bir tane ulusal Şirketler kaydı kopyası,
- Bu formun 6ncı maddesinde listelenen dökümanlar

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğüne sunar.

INSTRUCTIONS

Information to be entered into application for DOA form:

The use of this form is required to enable SHGM to process applications without undue delay. The individual fields of the application form may be varied in size to allow entry of all required information. It is strongly recommended to use the Turkish and English language.

Note: all field numbers are hyperlinked to the corresponding form field

- Field 1.1** Enter your reference (optional)
- Field 1.2** Enter the name of the legal entity making the application
- Field 1.3** Enter Company registration number and provide copy of national Companies register
- Field 1.4** Enter complete registered business address and add postal address if different e.g. for mailing or billing purposes
- Field 0 - 1.8** Enter name, telephone, fax and e-mail of contact person for this application
- Field** Enter locations covered by this DOA application
- Fields 1.10** Enter name, address, telephone, fax and e-mail of financial contact for this application
- Fields** Identify the product type, the activity/ies for each product type and the related technical field(s) for each activity, in accordance with the lists 1 to 3, add lines as appropriate depending on number of activities and related technical fields; fill in a separate table (section 2.1-2.3) for each product type (copy and paste section as necessary)

Field 2.1

<i>List 1 - Product types</i>	
	• Large aeroplane
	• Small aeroplane
	• Sailplane/powered Sailplane
	• Very light aeroplane
	• Small rotorcraft
	• Large rotorcraft
	• Very light rotorcraft
	• Gyroplane
	• Airship
	• Balloon
	• Turbine engine
	• Piston engine
	• Auxiliary Power Unit
	• Propeller

Field 2.1.1

List 2 - Activity	•	Type Certificates/ETSOA for APU
	•	Supplemental Type Certificates/ETSOA for APU
	•	Changes to type design by TC holders and continued airworthiness
	•	Repairs
	•	Minor changes only
	•	Minor repairs only

Field 2.1.1.1

List 3 - Technical fields	•	All (in case of Type Certificates)
	•	Avionics
	•	Installation of avionics equipment
	•	Structure
	•	Performance
	•	Environmental systems
	•	Hydro mechanical systems
	•	Electrical systems
	•	Cabin interiors
	•	Galleys or other interiors equipment
	•	Powerplant/Fuel system
	•	Software
	•	Transmissions
	•	Noise
	•	FADEC (Full Authority Digital Engine Control)
•	Non critical engine parts	
•	Thrust reversers	

Field 3 List all products for which TC application (or ETSOA for APU) is requested

Field 0 Specify as necessary appropriate limitations, such as :

- Software level
- Primary/Secondary structure
- Others (to be specified)

Field 5 Add information on schedule for Type Certificate, STC or other design approval

Field 0 See Annex Part 21 to Commission Regulation (EC) No 1702/2003 of 24 September 2003 laying down implementing rules for the airworthiness and environmental certification of aircraft and related products, parts and appliances, as well as for the certification of design and production organisations (OJ L 243, 27 September 2003, p. 6), as last amended, which is available in all EU languages under the respective link of the EASA website.

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

Tasarım Kuruluşu Onayı

Değişiklik Başvurusu

(Application for Significant Changes to Design Organisation Approval)

Önemli Not : Lütfen Sayfa 4 te Bulunan Talimatları Takip Edin.

IMPORTANT NOTE: (PLEASE FOLLOW THE INSTRUCTIONS AT PAGE 4)
(ALL FIELD TITLES ARE HYPERLINKED TO THE INSTRUCTIONS)

1. Başvuru Sahibi

(Applicant)

1.1	Başvuru Sahibinin Referansı (Applicant Reference) (if applicable)	
1.2	Kuruluş İsmi (Company Name)	
1.3	Kuruluş kayıt numarası (Company Registration Number)	
1.4	Adres (Address) (registered business & postal address, if different)	
1.5	Sorumlu Personel (Contact Person)	
1.6	Telefon (Telephone)	
1.7	Faks (Fax)	
1.8	E-posta (E-mail)	
1.9	Konum (Locations)	

1.10	Finansal Sorumlu Personel (Financial Contact) (if applicable)	
1.10.1.	Adres (Complete Address)	
1.10.2.	Telefon (Telephone)	
1.10.3.	Faks (Fax)	
1.10.4.	E-posta (E-mail)	

2. Önemli Değişikliklerin Tanımı

(Identification of significant changes)

2.1 Organizasyondaki değişiklikler (Changes to the organisation)

(ref. 21.A247 and GM 21A.247)

2.2 Faaliyet alanındaki değişiklikler

(Changes to the scope)

2.2.1. Ürün Tipi (1)
(Product Type)

2.2.1.1. Aktivite (1)
(Activity)

2.2.1.1.1. Teknik alanlar (1)
(Technical fields)

2.2.1.1.2. Teknik alanlar (2)
(Technical fields)

2.2.1.1.3. Teknik alanlar (...)
(Technical fields)

2.2.1.1.4. Teknik alanlar (n)
(Technical fields)

2.2.1.2. Aktivite (2)
(Activity)

2.2.1.2.1. Teknik alanlar (1)
(Technical fields)

2.2.1.2.2. Teknik alanlar (2)
(Technical fields)

2.2.1.2.3. Teknik alanlar (...)
(Technical fields)

2.2.1.2.4. Teknik alanlar (n)
(Technical fields)

2.2.2. Ürün Tipi (2)
(Product Type)

2.2.2.1. Aktivite (1)
(Activity)

2.2.2.1.1. Teknik alanlar (1)
(Technical fields)

2.3 Ürün tipleri listesindeki değişiklikler

(Changes to the list of product types)

.....

2.4 Kısıtlamalardaki değişiklikler

(Changes to limitations)

.....

2.5 İmtiyaz değişiklikleri

(Changes to the privileges)

.....

2.6 Personel sayısı ve/veya Tasarım Kuruluşu Onayı kategorisi değişiklikleri

(Changes to staff number and/or DOA category)

Tasarım Kuruluşu Onayı Önemli Değişiklik Başvuru Formu Ekini doldurunuz.

3. Diğer bilgiler

(Other information)

4. 16ncı ve 19uncu maddeler ve EASA IR PART-21 Bölüm 21A.243'de belirtilen bilgiler

(Outline of data required under 21A.243)

The applicant shall provide the draft handbook, or an outline, including company flow-charts and, as relevant, description and information on design activities and organisation of partners or subcontractors.

5. Başvuru sahibinin Bildirisi

(Applicant's declaration)

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'nün Ücret Tarifesinde belirtilen şartlara bağlı kalmayı kabul ediyorum. Dolayısı ile, Tasarım Kuruluşu Onay Sertifikası ile ilgili herhangi bir gözetim aktivitesinde Genel Müdürlük tarafından belirlenen ücreti ödemeyi kabul ediyorum.

6. İmza

(Signature)

Tarih (Date)	Sorumlu Yönetici (Name of Chief Executive or Authorised Representative)	İmza (Signature)

Bu başvuru, ulusal şirketlerin kaydı ve bu formun 4üncü maddesinde listelenen dökümanlar ile birlikte Sivil Havacılık Genel Müdürlüğüne sunulur.

INSTRUCTIONS

Information to be entered into application for significant changes to DOA form:

The use of this form is required to enable SHGM to process applications without undue delay. The individual fields of the application form may be varied in size to allow entry of all required information. It is strongly recommended to use the Turkish and English language.

Note: all field numbers are hyperlinked to the corresponding form field

- Field 1.1** Enter your SHGM DOA number
- Field** Enter the name of the legal entity making the application
- Field** Enter Company registration number and provide copy of national Companies register
- Field 1.4** Enter complete registered business address and add postal address if different e.g. for mailing or billing purposes
- Fields** Enter name, telephone, fax and e-mail of contact person for this application
- Field** Enter locations covered by this application for significant changes to DOA
- Fields 1.10** Enter name, address, telephone, fax and e-mail of financial contact for this application
- Field 2.1** Add description of changes to the organisation. See Decision 2003/1/RM of the Executive Director of the Agency of 17 October 2003 on acceptable means of compliance and guidance material for the airworthiness and environmental certification of aircraft and related products, parts and appliances, as well as for the certification of design and production organisations (“AMC and GM to Part 21”) under the respective link of the EASA website: <http://www.easa.europa.eu>
- Fields 0** Identify the product type, the activity/ies for each product type and the related technical field(s) for each activity, in accordance with the lists 1 to 3, add lines as appropriate depending on number of activities and related technical fields; fill in a separate table (section 2.1-2.3) for each product type (copy and paste section as necessary)

Field 2.2.1

List 1 - Product types	
	• Large aeroplane
	• Small aeroplane
	• Sailplane/powered Sailplane
	• Very light aeroplane
	• Small rotorcraft
	• Large rotorcraft
	• Very light rotorcraft
	• Gyroplane
	• Airship
	• Balloon
	• Turbine engine
	• Piston engine
	• Auxiliary Power Unit
	• Propeller

Field 2.2.1.1

List 2 - Activity	• Type Certificates/ETSOA for APU
	• Supplemental Type Certificates/ETSOA for APU
	• Changes to type design by TC holders and continued airworthiness
	• Repairs
	• Minor changes only
	• Minor repairs only

Field 2.2.1.1.1

List 3 - Technical fields	• All (in case of Type Certificates)
	• Avionics
	• Installation of avionics equipment
	• Structure
	• Performance
	• Environmental systems
	• Hydro mechanical systems
	• Electrical systems
	• Cabin interiors
	• Galleys or other interiors equipment
	• Powerplant/Fuel system
	• Software
	• Transmissions
	• Noise
	• FADEC (Full Authority Digital Engine Control)
	• Non critical engine parts
• Thrust reversers	

Field 2.3 Indicate new product(s) to be added

Field 2.4 Indicate changes in limitations

Field 2.5 Indicate new privilege(s) to be added

Field 2.6 **IMPORTANT NOTE:**
If changes mentioned in 2.1, 2.2 and 2.4 are affecting the staff number and/or category of DOA, send the [attachment](#) to this Form 82 with the updated information. The next surveillance fee due will be adjusted accordingly.

Field 3 Add information on schedule for Type Certificate, STC or other design approval

Field 6 See Annex Part 21 to Commission Regulation (EC) No 1702/2003 of 24 September 2003 laying down implementing rules for the airworthiness and environmental certification of aircraft and related products, parts and appliances, as well as for the certification of design and production organisations (OJ L 243, 27 September 2003, p. 6), as last amended, which is available in all EU languages under the respective link of the EASA website.

EK-3

T.C.
ULAŞTIRMA BAKANLIĞI
SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Ministry of Transport
Directorate General of Civil Aviation

Tasarım Kuruluşu Onay Sertifikası
Ref. Numarası: TC.21T.XXX

Onaylı Tasarım Kuruluşları Talimatı (SHT 21.T) 'na göre aşağıda belirtilen şartlar çerçevesinde aşağıdaki kuruluş Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü tarafından sertifikalandırılmıştır.

Pursuant to Regulation SHT 21.T and subject to the conditions specified below, Directorate General of Civil Aviation of Turkey hereby certifies;

[KURULUŞ İSMİ VE ADRESİ]

Şartlar:

(Conditions)

- Bu onay, ekindeki Onay Koşulları bölümünde belirtilen işlemlerle sınırlıdır.
(The approval is limited to that specified in the enclosed Terms of Approval)
- Bu onay, XXXX kuruluşunun onaylı güncel Tasarım Kuruluşu El Kitabı'nda belirtilen prosedürlere uyumu gerektirir.
(This approval requires compliance with the procedures specified in the Design Organisation Handbook, reference XX-XXX-XX, in the latest revision)
- Bu onay, XXXX kuruluşunun Onaylı Tasarım Kuruluşları Talimatı'na uyum sağladığı sürece aşağıda belirtilen tarihe kadar geçerlidir.
(This approval is valid until the expiry date mentioned below whilst the approved Design Organisation remains in compliance with "Instructions for Design Organizations Approval")
- Yukarıdaki koşullara bağlı olarak, bu onay feshedilmediği, yenilenmediği ve askıya alınmadığı sürece aşağıda belirtilen tarihe kadar geçerlidir.
(Subject to compliance with the foregoing conditions, this approval shall remain valid until specified date of expiry unless the approval has previously been surrendered, superseded, suspended or revoked)

İlk yayınlanma tarihi :
(Originally Issued)
Yayınlanma tarihi :
(Date of issue)
Revizyon No :
(Revision No)
Geçerlilik tarihi :
(Date of expiry)

SHGM Adına :
(For the Turkish DGCA)
İmza :
(Signature)

T.C.
ULAŞTIRMA BAKANLIĞI
SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Ministry of Transport
Directorate General of Civil Aviation

Tasarım Kuruluşu Onay Koşulları
Ref. Numarası: TC.21T.XXX
[KURULUŞ İSMİ VE ADRESİ]

1. Onay Kapsamı:
(Scope of Approval)

.....

2. Ürün Kategorileri:
(Categories of Products)

.....

3. Ürün Listesi:
(List of Products)

.....

4. İmtiyazlar:
(Privileges)

.....

5. Sınırlamalar:
(Limitations)

.....

İlk yayınlanma tarihi :

(Originally Issued)

Yayınlanma tarihi :

(Date of issue)

Revizyon No :

(Revision No)

Geçerlilik tarihi :

(Date of expiry)

SHGM Adına :

(For the Turkish DGCA)

İmza :

(Signature)

Form-4

Yönetici Personelin Yeterlilikleri ve Tecrübesi Sivil Havacılık Genel Müdürlüğüne beyan edilmelidir.

Qualifications and Experience of Management Personnel for which a statement must be furnished to DGCA.

1. Ünvan / İsim / Soyisim:
(Title / First Name / Surname)

2. Kuruluştaki Pozisyonu:
(Position within the Organisation)

3. Madde (2) deki pozisyon ile alakalı nitelikleri:
(Qualifications relevant to the item (2) position)

4. Madde (2) deki pozisyon ile alakalı iş tecrübesi:
(Work experience relevant to the item (2) position)

5. Kuruluş:
(Organisation)

İmza (Signature): Tarih (Date):

Sadece SHGM tarafından doldurulacaktır
(DGCA use only)

Başvuru sahibini kabul eden yetkili SHGM personeline ait isim ve imza:
(Name and Signature of authorised DGCA staff member accepting this person)

İmza (Signature) : Tarih (Date) :

İsim (Name) : Görevi (Position) :